

*С. Селезньович
О. Швейс
Терієво з повним
активним підписом
в архівній справі*

**МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул. Московська, 1, м. Миколаїв, 54001, тел./факс: (0512) 37-00-65, тел. 37-44-55

вул. Васляєва, 43, м. Миколаїв, 54044, тел./факс: (0512) 21-40-31

E-mail: mail@mk.archives.gov.ua, www.mk.archives.gov.ua Код ЄДРПОУ 03494367

26.09.16

21.09.2016 № 768/01.1-03/0

На №

Голові Державної архівної служби
України
Барановій Т. І.

Шановна Тетяно Іванівно!

У практиці щоденної роботи керівники місцевих державних архівних установ констатують зміни, що відбуваються в архівній галузі в процесі реалізації реформи децентралізації влади в Україні. На місцях уже стало очевидним, що ці зміни в найближчій перспективі спричинять потребу в докорінному реформуванні архівної галузі та розробленні нового архівного законодавства, і вже сьогодні вимагають узгоджених із Державною архівною службою України термінових дій місцевих державних архівних установ. Під час обміну набутим досвідом, ініціативною групою директорів державних архівів областей прийнято рішення звернутися до Вас із листом щодо необхідності узгодженого вирішення питання організації архівної справи в умовах реалізації реформи децентралізації влади в Україні.

Директори державних архівів областей, котрі долучилися до ініціативної групи, розглянувши проект листа, надіслали письмові погодження щодо його підпису директорів держархіву Миколаївської області.

Враховуючи прийняте колегами рішення та виконуючи їхнє доручення, направляю Вам ініціативний лист щодо необхідності узгодженого вирішення питання організації архівної справи в умовах реалізації реформи децентралізації влади та аркуш погодження підписів директорів державних архівів областей.

Сподіваємося, шановна Тетяно Іванівно, що запропоновані нами першочергові кроки дадуть нам змогу генерувати ідеї, які ляжуть в основу нового архівного закону й побудови оновленої на демократичних засадах архівної галузі України.

Додаток: ініціативний лист на 5 арк. у 1 прим.,
аркуш погодження підписів на 2 арк. у 1 прим.

З повагою
директор держархіву
Миколаївської області

Л. Л. Левченко
Укрдержархів
« 23 09 2016 р.
№ 23 29

Голові Державної архівної служби
України

Барановій Т. І.

Ініціативний лист
щодо необхідності
узгодженого вирішення
питання організації архівної
справи в умовах реалізації
реформи децентралізації
влади

Шановна Тетяно Іванівно!

Здійснювані в державі реформи висувають низку питань в сфері архівної справи та діловодства на регіональному рівні, зокрема:

- впорядкування та приймання на державне зберігання документів, віднесених до Національного архівного фонду України, органів державної влади та місцевого самоврядування, що підлягають ліквідації або реорганізації, у т. ч. ліквідованих сільських, селищних і міських рад;
- організації подальшого зберігання документів ліквідованих і реорганізованих органів державної влади та місцевого самоврядування з кадрових питань, бухгалтерського обліку, нарахування і виплати заробітної плати, а також інших документів тимчасових строків зберігання та таких видів документів, що утворювалися й зберігалися в сільських і селищних радах, як книги погосподарського обліку, нотаріальні акти та акти громадянського стану;
- налагодження діловодства та архівної роботи в новостворених об'єднаних територіальних громадах, а в подальшому – в новостворених виконавчих органах місцевого самоврядування;
- законодавчого обґрунтування функціонування та діяльності архівної установи нового типу, який породила до життя реформа децентралізації, – архівного відділу у виконавчому комітеті представницького органу місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади, визначення його місця в системі архівних установ України;

- з'ясування статусу, підпорядкування, джерела фінансування, повноважень місцевих державних архівних установ, що фінансуються з державного бюджету (державних архівів областей, які на сьогодні є структурними підрозділами обласних державних адміністрацій, та архівних відділів районних державних адміністрацій);
- з'ясування подальшої долі трудових архівів, заснованих при сільських, селищних і міських радах, та об'єднаних трудових архівів, утворених при районних радах і фінансованих за рахунок трансфертів із бюджетів сільських і селищних рад;
- внесення відповідних змін до Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», інших законодавчих і нормативних актів у сфері архівної справи та діловодства.

На жаль, наразі відсутня загальнодержавна концепція реформування архівної галузі. Процеси на місцях йдуть швидше, ніж розробляються нормативно-правові акти.

Вивчення нами питання на даному етапі виявило три шляхи створення нових архівних установ. *Перший* полягає в тому, що у виконавчому комітеті представницького органу місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади створюється власний архівний відділ, в якому зберігаються документи сільських рад, що увійшли до її складу, і який утримує громада. Такі об'єднані територіальні громади самотужки вирішують питання приміщення, обладнання, фінансування, штатної чисельності, положення, на підставі якого функціонуватимуть їхні архіви (наприклад, позитивний досвід Полтавської області, де вже понад рік функціонує п'ять архівних відділів об'єднаних територіальних громад, а також Хмельницької, Тернопільської, Запорізької, Сумської областей). За *другого* шляху – у випадку «один район – одна громада» – власний архівний відділ створюється у виконавчому комітеті представницького органу місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади шляхом реорганізації існуючого архівного відділу райдержадміністрації зачасти із приєднанням до нього трудового архіву (наприклад, проект Баштанського району Миколаївської області). У такому випадку використовуються вже наявні приміщення, обладнання, кадри, однак розробляються нові організаційні документи, підводяться інші джерела фінансування. За такого шляху унеможлиблюється реорганізація сучасного архівного відділу райдержадміністрації на архівний відділ районної ради, оскільки на такій території буде функціонувати лише рада об'єднаної територіальної громади. *Третій* шлях полягає в тому, що об'єднані територіальні громади підписують між собою договір про співробітництво й на підставі ст. 93 Бюджетного кодексу України «Передача коштів між місцевими бюджетами на здійснення

видатків місцевих бюджетів» утримують об'єднаний архів територіальних громад (таким шляхом також повсюдно йдуть територіальні громади для утримання трудових архівів у районах).

Державні архіви областей сьогодні наполягають на тому, щоб ліквідовані сільські ради передали всі документи, віднесені до Національного архівного фонду України, по момент їх ліквідації, на зберігання до ще існуючих архівних відділів райдержадміністрацій, але в подальшому архівні відділи об'єднаних територіальних громад можливо будуть зберігати документи Національного архівного фонду України, створені в діяльності громад, самостійно. В ряді областей архівні відділи райдержадміністрацій розпочали процес виведення з джерел комплектування ліквідованих сільських рад (досвід Запорізької області).

Більшість об'єднаних територіальних громад усвідомлює потреби в зберіганні архівних документів і заснуванні архівних установ, але фактично, крім рекомендацій щодо мінімальної структури виконавчих органів об'єднаних територіальних громад, у переліку яких зазначено «архівний відділ», не має ні нормативних актів, ні методичних рекомендацій щодо організації архівної справи на рівні об'єднаних територіальних громад.

Архівні відділи райдержадміністрацій під час ліквідації райдержадміністрацій будуть ліквідовані без правонаступника або їх потрібно буде реорганізувати на архівні відділи виконкомів районних рад.

На момент ліквідації архівні відділи райдержадміністрацій будуть повністю завантажені документами ліквідованих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, оскільки більшість державних архівів областей через відсутність вільних площ неспроможні прийняти на зберігання таку величезну кількість документів. Вже на сьогодні обсяги документів Національного архівного фонду України, що зберігаються в установах понад встановлені строки, в кожній області вимірюються в десятках тисяч.

Документи ліквідованих сільських, селищних і міських рад можливо буде передати на зберігання до архівних відділів об'єднаних територіальних громад (за їх наявності), але залишатиметься проблемою зберігання документів ліквідованих органів державної влади. За іншого варіанту вирішення питання з подальшим зберіганням архівних документів, накопичених архівними відділами райдержадміністрацій, не зведеться до простої реорганізації цих місцевих державних архівних установ на папері, оскільки жодна з них не має власного приміщення, всі вони розташовані на орендованих для них райдержадміністраціями

площах. У разі втрати приміщення, оренда й обладнання нового приміщення в сучасних умовах стане серйозною проблемою.

Не готові до роботи в умовах проведення реформи децентралізації й державні архіви областей через відсутність вільних площ, належного й сталого фінансування та низький рівень матеріально-технічної бази. За умови ліквідації обласних державних адміністрацій, державні архіви областей можливо стануть структурними підрозділами виконкомів обласних рад. Це викличе не лише зміну джерела бюджетного фінансування (з державного бюджету на місцевий бюджет), проблеми із вилученням будівель низки держархівів областей із державної в комунальну власність, але й докорінні зміни в архівній галузі України.

З реорганізацією архівних відділів райдержадміністрацій та державних архівів областей зі структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій на підрозділи виконкомів районних і обласних рад, зміною бюджету з державного на місцевий, форми власності на будівлі з державної на комунальну, ці архівні установи перестануть бути державними й стануть комунальними. Вочевидь це все суперечить чинному законодавству й вимагатиме або зміни законодавства в світлі нових реалій, або пошуку іншого варіанту побудови архівної системи України.

Місцеві державні архівні установи вже намагаються самостійно вирішувати завдання, поставлені перед ними реформою децентралізації влади: ініціюють питання архівної справи перед місцевими державними адміністраціями; проводять роз'яснювальну роботу щодо необхідності впорядкування й передавання на державне зберігання документів органів державної влади й органів місцевого самоврядування, що підлягають ліквідації чи реорганізації; впорядковують і приймають документи; беруть участь в роботі комісій і робочих груп із питань децентралізації, створених при місцевих державних адміністраціях; надають рекомендації щодо створення та організації роботи архівних установ представницьких органів об'єднаних територіальних громад тощо. Однак, цього недостатньо, оскільки реформа децентралізації влади безпосередньо впливає на засади функціонування архівної галузі як такої та вимагає її реформування.

Зважаючи на вищевикладене, *шановна Тетяно Іванівно*, просимо Вас

створити при Державній архівній службі України робочу групу з представників місцевих державних архівних установ для всебічного й поглибленого вивчення процесів, що відбуваються в архівній галузі на регіональному рівні, аналізу архівного законодавства в розрізі реалій реформи децентралізації влади, вироблення шляхів реформування архівної галузі України, у т.ч. підготовки проекту

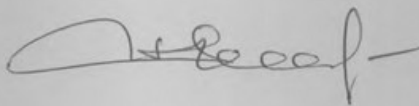
Розпорядження Президента України про невідкладні заходи щодо забезпечення збереженості архівних документів в умовах реформи, а також

ініціювати широке обговорення проблем, що виникають в процесі реалізації реформи децентралізації в архівній галузі на регіональному рівні, способів їх подолання, поширення напрацьованого позитивного досвіду шляхом організації і проведення семінарів і круглих столів в областях і районах, створення рубрики на веб-сайтах Укрдержархіву та державних архівів областей.

За дорученням від директорів державних архівів
Вінницької, Запорізької, Івано-Франківської,
Київської, Кіровоградської, Одеської,
Полтавської, Сумської, Херсонської, Хмельницької,
Черкаської, Чернігівської областей,

з повагою

директор держархіву
Миколаївської області

Л. Л. Левченко

**Аркуш погодження підписів
директорів державних архівів областей**

Вінницької (Легун Юрій Вікторович)

«Державний архів Вінницької області цілком і повністю підтримує лист. Даю згоду на мій підпис під ним. З повагою, Юрій Легун»
надійшло електронною поштою 16.09.2016

Запорізької (Тедєєв Олександр Сергійович)

із зауваженнями по тексту – зауваження враховано
надійшло електронною поштою 16.09.2016

Івано-Франківської (Гриник Ігор Іванович)

«Погоджуюсь із текстом листа і даю згоду на його підпис.
З повагою директор Державного архіву Івано-Франківської області Ігор Гриник»
надійшло електронною поштою 19.09.2016

Київської (Каменева Соф'я Арсеніївна)

«Я, Каменева Софья Арсеньевна, директор Госархива Киевской области, даю согласие на подписание от моего имени письма в Гос. архивную службу о необходимости реализации мероприятий, связанных с реализацией реформы децентрализации власти. С. А. Каменева»
надійшло електронною поштою 15.09.2016

Кіровоградської (Бабенко Олег Олександрович)

«Повністю згоден із викладеним у запропонованому проекті листа. Долучаюсь до ініціативної групи як його підписант. З повагою, О. Бабенко»
надійшло електронною поштою 16.09.2016

Одеської (Левчук Володимир Володимирович)

«Полностью согласен с предложениями. С уважением В. В. Левчук»
надійшло електронною поштою 15.09.2016

Полтавської (Гудим Валентина Володимирівна)

«Підтримуємо ініціативи, викладені у листі щодо діяльності державних архівних установ в умовах децентралізації.
З повагою, директор Державного архіву Полтавської області В. В. Гудим»
надійшло електронною поштою 19.09.2016

Сумської (Олійник Юрій Олександрович)

«Підтримую підняті Вами питання щодо шляхів реформування архівної галузі в умовах проведення адміністративної реформи та реформи органів самоврядування. Прошу долучити мій підпис під зверненням до голови Державної архівної служби. З повагою Директор Державного архіву Сумської області Ю. О. Олійник»
Лист від 16.09.2016 № 790/01-25